

ZERO-notat juni 2024:

Hva koster det staten å innføre karbondifferansekontrakter?

ZERO har foreslått at det innføres karbondifferansekontrakter for støtte til utslippskutt i industrien i Norge. Dette kan bidra til å kutte 3,9 millioner tonn CO₂ i 2030, til en samlet kostnad på 24 milliarder kroner (Zerorapporten 2024).

Hvor store de offentlige utgiftene til en ordning for karbondifferansekontrakter blir, avhenger av EUs kvotepris og kostnaden for klimatiltak. Kostnadene estimeres basert på finansdepartementets anbefaling om bruk av en standardbane. Finansdepartementet viser også en lav og en høy karbonprisbane. ZERO viser i dette notatet at gjennomsnittet av en høy og lav bane, vil gi en samlet kostnad som er 8 milliarder kroner lavere enn estimatene basert på statens standardbane.

Punktutslippsprogrammet

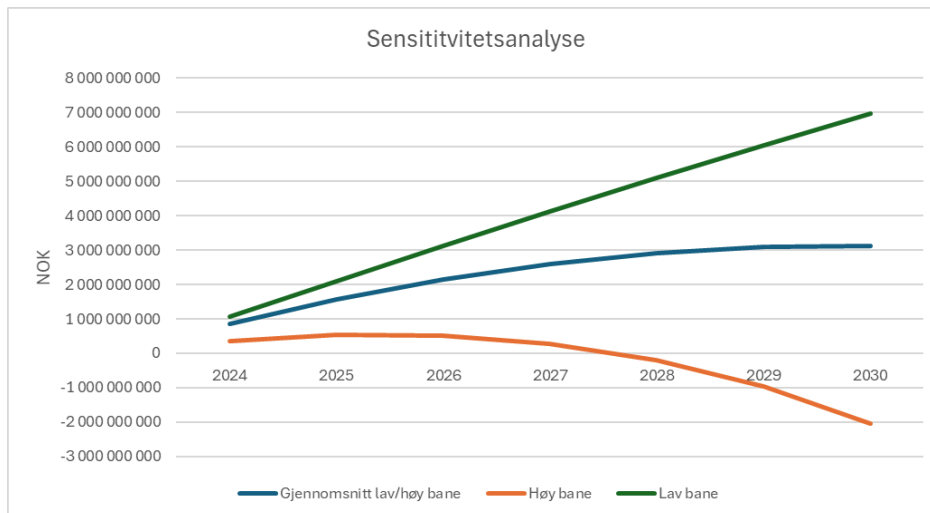
I enigheten mellom regjeringen og SV for statsbudsjettet for 2024, ble det satt av 1,5 milliarder kroner til et punktutslippsprogram i Enova. ZERO foreslår at bevilgningene øker til 2 milliarder kroner i 2025, og at programmet tar i bruk karbondifferansekontrakter for å utbetale støtte.

Industrien i Norge er underlagt EUs kvotesystem, men kvoteprisene er fortsatt for lave til å utløse store kutt til 2030. Karbondifferansekontrakter er en måte å utbetale en varierende støtte i et program for punktutslipp, med referanse til EUs kvotepris. En ordning for karbondifferansekontrakter vil bidra til å fordele den økonomiske risikoen mellom industriaktører og myndighetene, og fremskynde tiltak.

«Karbonprisbaner for bruk i samfunnsøkonomiske analyser»

I Finansdepartementets rundskriv «Karbonprisbaner for bruk i samfunnsøkonomiske analyser» (Finansdepartementet 2023), fastsettes karbonprisbanene som skal brukes i analyser av statlige tiltak. Rundskrivet fastsetter en bane som skal brukes, samt en lav og en høy bane til sensitivitetsanalyser. Når ZERO har gjort beregninger på offentlige kostnader knyttet til karbondifferansekontrakter har førstnevnte bane blitt brukt, i tråd med andre offentlige analyser. Banen legger til grunn en kvotepris på 934 kr per tonn CO₂ i 2024, og 1066 kr per tonn CO₂ i 2030. Med denne banen vil karbondifferansekontrakter ha en akkumulert kostnad på 24 milliarder kr i tidsrommet 2024 til 2030.

Zero har også gjennomført sensitivitetsanalyser med tre andre karbonprisbaner. To av analysene er gjort med den lave og høye banen som oppgis i Finansdepartementets rundskriv, og den tredje er gjort med et gjennomsnitt av disse to. De ulike karbonprisbanene gir et svært stort spenn i kontraktens størrelser:

Den lave karbonprisbanen gir en akkumulert kostnad på 28,4 milliarder i perioden, mens den gjennomsnittlige banen gir en kostnad på 16,2 milliarder. Den høye karbonprisbanen gir en akkumulert inntekt på 1,5 milliarder i perioden; banen er så høy at mottakere av subsidien må tilbakebetale beløpet fra 2028.

Når kvoteprisen går opp, reduseres behovet for statens støtte

ZERO viste i Zerorapporten (2024) at samlede utgifter for å redusere utslippene med 55 prosent i 2030, er 78 milliarder kroner. Hvilken karbonprisbane som legges til grunn for kvotepliktig sektor er en svært avgjørende antagelse.

Zero har i gjentatte tilfeller argumentert for at standardbanen i finansdepartementets rundskriv er for lav. Dersom dette er tilfellet, vil analyser av statlige subsidier til kvotepliktig sektor overvurdere de faktiske kostnadene over statsbudsjettet. Dette illustreres i overnevnte eksempel for karbondifferansekontrakter, der differansen mellom standardbanen og gjennomsnittsbanen er på drøyt 8 milliarder i perioden.